

NOWY DZIENNIK

W Y D A N I E

10

W I E C Z O R N E

FRANCJA DEKLARUJE GOTOWOŚĆ POMOCY DLA POLSKI I Z. S. R. R. na wypadek niesprowokowanej agresji na sojuszników

Paryż, 16. 12. (A) Dopiero obecnie na podstawie oświadczenia i wyjaśnień poszczególnych członków parlamentarnej komisji spr. zagranicznych zdac sobie można sprawę z doniosłości expose min. Bonneta, wygłoszonego przed komisją.

W świetle tych nowych materiałów mowa ministra oraz jego dodatkowe uwagi nabierają znaczenia najwybitniejszego francuskiego wydarzenia politycznego od czasów podpisania porozumienia z Rzeszą.

Zarówno w expose, jak i w dyskusji, kilkakrotnie poruszono dziedzinę stosunków, łączących Francję z Polską.

Min. Bonnet podkreślił z naciskiem, że par. 3 deklaracji francusko - niemieckiej, przewidującej wszczęcie konsultacji na wypadek sporu, w niczym nie narusza i nie zmienia sojuszków i paktów, łączących Francję z innymi krajami. Anglia informowana była dzień po dniu o przebiegu ro-

kowań, poprzedzających podpisanie deklaracji. Informowano o nich również Polskę, Belgię i Sowieci.

Na zapytanie jednego z deputowanych, min. Bonnet odpowiedział: „Francja wypełni swoje zobowiązania sojusznicze na wypadek niesprowokowanej agresji, jeśli Rosja Sowiecka i Polska zdecydowane będą bronić swej integralności“.

Po omówieniu sprawy stosunków z Włochami i kwestii hiszpańskiej, co do której minister stwierdził, że Francja zamierza pozostać wierna układowi niemieckiemu i nie przyznawać gen. Franco prawa strony wojującej przed całkowitym usunięciem ochotników cudzoziemskich z Hiszpanii, — poruszono zagadnienie uchodźców politycznych z Niemiec. Ze szczegółów, podanych przez ministra wynika, że Francja gości obecnie blisko 200.000 uchodźców, w tym 40.000 żydów. Rząd francuski gotów

byłby przyjąć na stałe i ulokować w koloniach 5 — 10.000 uchodźców, o ile Anglia i Stany Zjednoczone zdecydują się przyjąć ilość proporcjonalną.

W sprawie Włoch minister oświadczył, że wszelka możliwość wszczęcia jakichkolwiek rozmów na temat przyznania Włochom jakichkolwiek nowych terytoriów, jest zupełnie wyłączona.

Wywody min. Bonneta spotkały się z wielkim uznaniem, zarówno w komisji, która zgotowała mu wielką owację, jak i w szerokich kołach politycznych. Ogólnie podkreśla się, że stanowczość tych oświadczeń przyszła w samą porę w obecnej komplikującej się sytuacji europejskiej.

Również giełda paryska, która od początku tygodnia ujawniła pewną ociężałość obrotów i ilościowy spadek, zareagowała na mowę ministra wydatną wyższą wszystkich rent francuskich.

Narody Ameryki zaofiarują swe pośrednictwo w wojnie hiszpańskiej

Lima, 16. 12. PAT. Jak słychać, delegat Argentyny opracował projekt deklaracji, w której narody amerykańskie zaofiarować

mają swe pośrednictwo w konflikcie hiszpańskim na wypadek, gdyby obie strony zainteresowane zwróciły się o to. Większość

delegacyj miała zaaprobować ten projekt. Chodzi obecnie o osiągnięcie jednomyślności.

Zabiegi dr Schachta w Londynie

o zażegnanie wojny handlowej z Anglią

Rozmowy w sprawie wywozu majątków żydowskich z Niemiec

Zydzi płacą pierwszą ratę...

Londyn, 16. 12. (A) Od chwili przyjazdu swego do Londynu prezydent Banku Rzeszy dr Schacht rozwinął ożywioną działalność, która budzi wyjątkowe zainteresowanie kół politycznych.

Dr Schacht, który jest gościem gubernatora Banku Angielskiego Montague Normana, odbył rozmowy z dyrektorem stałego biura do spraw uchodźców żydowskich, co potwierdza przypuszczenie, że jednym z celów jego przyjazdu do Anglii jest omówienie kwestii udziału rządu niemieckiego w akcji finansowania emigracji żydowskiej z Niemiec, oraz umożliwienia Żydom, opuszczającym terytorium Niemiec, zabrania części ich majątków. Głównym jednak celem jego rozmów jest niewątpliwie złagodzenie stosunków angielsko - niemieckich i zażegnanie groźby wojny handlowej między obu państwami. Można przypuszczać, że dr Schacht pokusi się o doprowadzenie do porozumienia w kwestii podziału rynków eksportowych. Nie będzie to jednak rzecz łatwa ze względu na wielkie różnice poglądów na tę sprawę.

Berlin, 16. 12. W dniu wczorajszym przypadł termin płatności pierwszej raty grzywny, nałożonej na żydów w wysokości miliarda marek za zabójstwo von Rath'a. Płatna w dniu tym rata wynosiła 250 milionów marek — które wpłacane są przez 267,8 instytucje żydowskie do banków niemieckich na rachunek skarbu państwa.

Znamienny precedens

Zakaz transferu spadku amerykańskiego do Niemiec

Filadelfia, 16. 12. (K) Sąd we Filadelfii nie zezwolił na transfer do Niemiec spadku wynoszącego 91.000 dolarów. Ta decyzja sądowa, która jest niezwykle charakterystycznym pre-

W kołach oficjalnych wyrażane są obawy, że nałożone na majątek żydowski opodatkowanie w wysokości 20 procent nie wystarczy na pokrycie grzywny w wysokości miliarda marek.

Zaznaczają, że jeżeli wpływy nie będą wystarczające, opodatkowanie zostanie odpowiednio podwyższone.

cedensem, zapadła jako reakcja na zarządzenia niemieckie, nie zezwalające na wywóz kapitału z Niemiec zagranicę.

Jak pracuje propaganda antyfrancuska we Włoszech

Paryż 16. 12. (K) Organ antyfaszystowskiej emigracji włoskiej w Paryżu „Giustizia e Libertà” przynosi w ostatnim swym numerze list z Rzymu. Z listu tego przytaczamy następujące informacje:

— Propaganda we Włoszech przeciwko Francji jest nader intensywna. Nie cofa się przed żadnym środkiem, by wytworzyć psychozę dla żądań terytorialnych w Afryce, analogicznie do psychozy, jaka zapanowała we Włoszech przed wojną abisyńską. W szkołach wygłasza się wykłady, publicznie rozpowszechnia się mapy odpowiednio spreparowane, wydaje się pseudo - historyczne broszury, prasa ogłasza fałszywe reportaże z Tunisu, mobilizuje się film i radio. Oskarża się Francję o wszelkie możliwe zbrodnie: Gdy lud włoski nie ma chleba, winę ponosi Francja; „imperium” nie wydaje jeszcze żadnych owoców tylko z powodu intryg francuskich; Francja jest też winna, że Franco nie zwyciężył Hiszpanii. Tenor tych wszystkich enuncjacji brzmi mniej więcej tak: Należy wpoić ludom śródziemno - europejskim

armatami i bombami cywilizację rzymsko - faszystowską

z przy tej sposobności „wyzwolić” jęczących pod obcym jarzmem rodaków oraz Arabów. Propaganda ta nie robi jednak wielkiego wrażenia. Ludność jest rozczarowana. Zbyt często już rozpętano tego rodzaju entuzjazm by jeszcze do tego przywiązywano jakiegokolwiek nadzieje.

O wiele poważniejsze są natomiast przygotowania militarne

które przybrały tempo zastraszające. Na granicach Libii pracuje się całą siłą nad wzmocnieniem fortyfikacji, rozbudowuje się wszędzie w Libii istniejące lotniska.

W Tunisie pracuje też cała armia szpiegów „Owry”. Wśród młodzieży włoskiej organizuje się grupy powstańcze, które na dany znak mają wzniecić powstanie. W Libii panuje na dery ożywiony ruch. Wciąż przybywają rzece mi koloniści, którzy są tylko zamaskowany-

mi żołnierzami. Przyciąga się do współudziału ludność arabską, która ma stworzyć milicję pomocniczą.

Linia Maginota w Tunisie

Paryż 16. 12. (K) Francuski sztab generalny opracował projekty nowych gościnieców i kolei, które mają umożliwić szybkie prze-

rzucanie z Algieru posiłków wojskowych do Tunisu. „Linie Maginota” w Tunisie, którą zaczęto zeszłego roku, kończy się w tempie szybkim. Linia ta oddalona jest o 25 — 35 km. od granicy libijskiej. Długa jest na 300 km. i składa się z całego szeregu fortyfikacji. Drugą linią obronną są trzy jeziora Khar sa, Dzerid i Fedzedz. Ilość wojska francuskiego, stacjonowanego w Tunisie, wynosi 25 tysięcy ludzi, podczas gdy armia włoska w Libii wynosi 85.000 ludzi. Zdaniem jednak rzeczoznawców militarnych linie Maginota w Tunisie mogłaby sforsować tylko trzykrotnie większa armia włoska.

Berlin ma pretensje do Francji z powodu odczytu Emila Ludwiga w Paryżu!

Berlin, 16. 12. PAT. Dnia 18 bm. odbyć się ma w Paryżu odczyt znanego niemieckiego literata-Żyda Emila Ludwiga o Beethovenie. Odczyt Ludwiga odbędzie się pod protektorem francuskiego ministra wychowania, Jean Zaya. Zbliżona do niemieckiego ministerstwa spraw zagr. „Boersen Ztg.” wyraża w związku z tym zdziwienie, iż urzędujący minister francuski — udziela swego protektoratu „zdecydowanemu wrogowi Niemiec(!)

człowieku emigrantowi niemieckemu”, co wywołać musi w Niemczech wrażenie „ostentacyjności”. Przypominając Francji niedawną wizytę ministra Ribbentropa i zawarcie porozumienia niemiecko francuskiego, które go celem było usunięcie nieporozumień między obu państwami, pismo dowodzi, że zachowanie się ministra wychowania Francji przyczynić się może do wywołania ponownych nieporozumień.

Pamiętniki Benesza odsłonią kulisy rozbioru Czechosłowacji

Praga, 16. 12. (A) Przebywający obecnie w Londynie b. prezydent Benesz przystąpił do pisania swoich pamiętników z ostatniej doby krytycznej.

Do pamiętników tych załączone zostaną ważne dokumenty dy-

plomacyjne, odsłaniające kulisy sprawy Czechosłowacji. Pamiętniki te ukazać się mają wkrótce w formie książki, wydanej w trzech językach: czeskim, francuskim i angielskim.

Goebbels nazywa Edena błaznem!

W dniu 15. 12. (K) Cała prasa niemiecka obrzucała Edena łotem. Przewodzi w tym organ Goebbelsa „Der Angriff” który m. in. nazywa b. angielskiego ministra spraw zagranicznych „dandysem i błaznem kapitalizmu”. Jego cechą charakterystyczną ma być zblazowane próżniactwo. Jego referat w Nowym Jorku jest „jedną z jego notorycznie idiotycznych mów”, dostosowaną tym razem tylko do środowiska, żyjących w zbytku kapitalistów nowojorskich.

A równocześnie urządziła Trzecia Rzesza niesmaczną demonstrację przeciwko Cham-

berlainowi, za to, że miał odwagę napiętnować tego rodzaju napady na wybitnych polityków angielskich.

Następny etap — cyganie...

Berlin. 16. 12. (A) Ukazało się rozporządzenie, regulujące położenie cyganów w Niemczech. Ma ono na celu wytepienie „plagi cygańskiej w Niemczech”.

Rozporządzenie to stawia cyganów i mieszkańców cygańskich w tym samym położeniu prawnym, co Żydów.

Wdowa po Ludendorffie pod dozorem agentów Gestapo

Berlin 16. 12. (K) Wdowa po Ludendorffie Matylda Ludendorff wydaje dalej czasopismo swego męża pt. „Am heiligen Quell deutscher Kraft”. W ostatnim numerze uskarża się pani Ludendorff, że nie ma spokoju przed agentami Gestapo nawet we własnym domu. Jej służąca zdemaskowana zosta-

ła jako agentka Gestapo. „Doszło więc do tego” — skarży się czasopismo — „że pani dr Ludendorff nie ma spokoju we własnym domu przed denuncjantami i że w domu, gdzie żył i gdzie przed rokiem umarł wódz armii niemieckiej, jego wdowa wydana jest na łup podjudzonej agentki Gestapo”.

Przemytnicy strzelają do strażników granicznych

Katowice, 16. 12. Strażnik graniczny Maksymilian Ditman z placówki granicznej w Pietwałdzie, powiecie frysztackim zatrzymał osobnika przekraczającego nielegalnie granicę z Czechosłowacją do Polski. Osobnik ten miał przy sobie większą ilość towarów pochodzenia czeskiego, które przemycił.

W chwili rewizji osobistej ten dobył nagle z marynarki rewolwer i trzykrotnie strzelił do strażnika, raniąc go w lewy bok. Ranny strażnik dobył rewolweru służbowego i kilkakrotnie wystrzelił za uciekającym przemytnikiem jednak chybił, a zbieg skorzystawszy z ciemności nocnych zbiegł na teren Czechosłowacji. Policja polska zawiadomiła o tym napadzie żandarmerii czeskiej.

Podobny wypadek zdarzył się na terenie

Czechosłowacji w pobliżu granicy polskiej w Porębie. Żandarm czeski zatrzymał na zielonej granicy jakiegoś osobnika, który szedł z Morawskiej Ostrawy rzekomo do Poręby. Osobnik ten nie posiadał przy sobie żadnych dokumentów i granicę zamierzał przekroczyć nielegalnie. Gdy żandarm czeski z placówki w Mi chałowicach, Włodzimierz Holub zamierzał do prowadzić osobnika do strażnicy, wówczas osobnik ten dobył z kieszeni jakieś tępe narzędzie i uderzył żandarma w głowę. Uderzenie było tak silne, że żandarm stracił przytomność z czego skorzystał osobnik i zbiegł przez zieloną granicę na teren Polski.

Zawiadomiona o napadzie na żandarma czeskiego policja polska poszukuje sprawcy.

Olbrzymie rozmiary nowojorskiej afery oszukańczej

Nowy Jork. 16. 12. (R) Śledztwo w sprawie wielkiej afery oszukańczej w tutejszej wielkiej hurtowej firmie drogeryjnej Mac Kesson komplikuje się w sposób nader sensacyjny. Oszustwa firmy sięgają wielkiej kwoty — sięgającej 87 milionów dolarów. Aresztowany wczoraj prezes firmy Coster został zidentyfikowany przez policję na podstawie odcisków daktyloskopijnych. Okazuje się, iż jest to wie-

lokrotnie karany oszust nazwiskiem Philip Musica, który już w r. 1913 zamieszany był w milionową aferę oszukańczą. Zdaniem zastępcy sekretarza sprawiedliwości Mc Mahona, urząd prokuratorski prowadzi śledztwo w kierunku stwierdzenia, czy Coster-Philip Musica nie zajmował się przemytem broni do państw, prowadzących działania wojenne.

„Zabytkowa” „Wenus z pola buraczanego” — dziełem młodego rzeźbiarza Włocha

Niezwykła pomyłka francuskich historyków sztuki.

Paryż 16. 12. Przed rokiem w jednej z miejscowości w pobliżu St. Etienne nad Loarą wykopano w polu buraczanym z ziemi posąg marmurowy, który wzbudził zainteresowanie kół historyków sztuki we Francji. Specjalnym dekretem zakwalifikowano ten posąg jako zabytek historyczny, którego wywóz

za granicę Francji został zakazany.

Przed kilku tygodniami sprawa nagle nabrała posmaku sensacyjnej mistyfikacji, albowiem zamieszkały w pobliżu St. Etienne nieznan jeszcze nikomu rzeźbiarz Włoch wystąpił jako autor tego posągu, oświadczając, że sam go przed rokiem zakopał w ziemi. Władze fran-

Nabożeństwo ku czci ś. p. Prezydenta Narutowicza

Warszawa, 16. 12. PAT. Dziś, w 16-tą rocznicę śmierci śp. pierwszego Prezydenta R. P. Gabriela Narutowicza, odbyło się w katedrze św. Jana uroczyste nabożeństwo żałobne.

Mszę św. w otoczeniu duchowieństwa odprawił J. E. ks. Arcyb. Gall. Na nabożeństwie obecni byli p. Marszałek Polski Smigły Rydz, rząd z prezesem Rady Ministrów gen. Sławojem Składkowskim na czele, marszałek Senatu Miedziński, marszałek Sejmu Makowski, wicemarszałkowie obu Izb ustawodawczych, prezes Najwyższej Izby Kontroli gen. Krzemiński, prezesi: Sądu Najwyższego, Prokuraturii Generalnej i Najwyższego Trybunału Administracyjnego, podsekretarze stanu, generałicja, posłowie i senatorowie, przedstawiciele władz administracyjnych, zarządu miejskiego z prezydentem miasta Starzyńskim, oraz liczne rzesze publiczności, reprezentujące wszystkie sfery społeczne.

Po nabożeństwie pan Marszałek Smigły Rydz złożył wieniec od Prezydenta Rzeczypospolitej na sarkofagu śp. Prezydenta Gabriela Narutowicza w podziemiach katedry.

Kto wygrał na loterii?

(Telefoniem od naszego korespondenta)

Warszawa, 16. 12. (A) Dziś w 2-gim dniu ciągnięcia 3 klasy 43 Polskiej Państw. Loterii Klasowej, większe wygrane padły na nry.

zł 150 tys. — 54849

zł 15 tys. — 128268, 145977, 137238

10 tys. — 54642, 87173, 87171, 126890, 14115, 147124

zł 5 tys. — 49126, 107018, 62056, 27529

zł 2 tys. — 145569, 25740, 15382, 89130, 38343, 7540

Notowania giełdy warszawskiej

Warszawa, 16. 12. (A) Dzisiejsze notowania giełdy warszawskiej (zamknięcie kursów):

Akcje: Bank Polski 135,5, Cukier 34,5 eks kupon, Starachowice 44, Lilpop 91,5, Tendencja mocniejsza
Papiery procentowe: 3 proc. inwes. I em. 85 — II em. 84, 4 proc. dolarowa 43, 4 pół proc. wewn. 64,5, 4 proc. konsolidacyjna 65 1/4 — 65 3/4, Tendencja mocna.

cuskie wdroszyły w ostatnich dniach oficjalne dochodzenie, aby sprawdzić autentyczność posągu, który został już ochrzczony przez prasę francuską nazwą „Wenus z pola buraczanego”

Dziennik „Paris Soir” wysłał do miejscowości St. Etienne specjalnego sprawozdawcę, który po przeprowadzeniu na miejscu rozmów z młodym rzeźbiarzem przyszedł do wniosku, że posąg jest istotnie jego dziełem.

Młody rzeźbiarz pokazał mu kawałki tego posągu odłamane od całości i nawet podał nazwisko modelki, która mu do tego posągu pozowała. Reporter odnalazł tę modelkę, przebywającą obecnie w Lionie jako służąca w jednej z restauracji lionskich. „Paris Soir” przynosi na naczelnej stronie fotografię tej modelki, podkreślając, że jest to

dawna robotnica Polka,

która poprzednio była zatrudniona w okolicy St. Etienne, Anna Strudzińska.

TEATRY I KINA

REPERTUAR TEATRU MIEJSKIEGO

Piątek, godz. 8 wiecz.: „Kłątwa”.

REPERTUAR KINOTEATROW

ADRIA: „Pieśń skazańców” (Norman Foster) i „Dla kobiety” (Alyra Loy, Clark Gable).

APOLLO: „Zebrek w purpurze” (Ronald Colman i Frances Dee).

ATLANTIC: „Nancy Steele zginęła” (Victor Mac Laglen, Peter Lorre) oraz „Gra życia”.

LOPP: „Lekarz czy przestępca”.

PROMIEN: „Jezebel” (Betty Davis).

SCALA: „Alibi” (Eryk Stroheim, Louis Jouvet i Albert Prejean).

SWIT: „W cieniu gilotyny” (Barry K. Barnes, S. Steward, M. Scott)

SZTUKA: „Zbrodnia w Monte Carlo” (Warner Oland, Virginia Field i Keye Luke).

UCIECHA: „Podejrzenie” reż. James Whale.

WANDA: „Hotel w Tyrolu” (Robert Young, Frank Morgan i Florence Rice).

Po wyborach w Kłajpedzie



Rynek w Kłajpedzie i gmach teatru miejskiego.

Pięciu górników zasypanych zwałami węgla

Katowice. 16. 12. W dniu wczorajszym na kopalni „Kazimierz” w Kazimierzu, należącej do Warszawskiego Towarzystwa, wydarzyła się katastrofa, której ofiarą padło 5-ciu górników. Około godz. 13-ej, a więc na krótko przed ukończeniem dniówki, na jednym z filarów, na pokładzie redenowskim, na głębokości około 600 m., oberwał się strop i masa węgla przysypała 5-ciu pracujących tam górników. Zaalarmowane kierownictwo kopalni zarządziło natychmiastową akcję ratunkową, — mobilizując wszystkie stojące do dyspozycji środki ratunkowe. Kolumna ratunkowa udała się pod kierownictwem zawiadowcy w podziemia, chcąc uratować żywcem pogrzebanych.

Po 2-godzinnej akcji udało się wydobyc 2 zasypanych, których w stanie

ciężkim odwieziono do szpitala; pozostałych 3 do późnych godzin wieczornych nie udało się jeszcze wydobyć, — ponieważ akcja ratunkowa natrafia na przeszkody.

Istnieje niebezpieczeństwo dalszego oberwania się węgla, to też muszą być zachowane najdalej posunięte środki ostrożności. Zasypani górnicy nie dają żadnego znaku życia.

Na wieść o katastrofie przed kopalnią zgromadziły się żony i dzieci zasypanych górników. Na kopalnię przyjechał również delegat Urzędu Górniczego, który wspólnie z zawiadowcą kopalni, kieruje akcją ratunkową.

Nazwiska zasypanych górników — których dotychczas nie wydobyto, są następujące: Wincenty Łotoś, Zygmunt Świerczyk i Stanisław Filipka.

ECHA ZE ŚWIATA

Przykrości lady Cooper o dworski ukłon przed księżną Windsoru

Wielkie wzburzenie panuje w kręgach arystokratycznych Londynu z powodu... ukłonu dworskiego pięknej lady Diany Duff Cooper małżonki eksministra marynarki brytyjskiej.

Lady Diana, spotkawszy ostatnio w Paryżu księżną Windsoru, złożyła przed nią dyg obowiązuje na dworze angielskim.

Gdy powróciła do Londynu mówiono już o tym szeroko i wezwano ją na rozmowę z hrabiną Pembroke, uchodzącą za ucieleśnienie etykiety dworskiej.

Hrabina wyjaśniła lady Dianie, że tego rodzaju ukłon składa się, zgodnie z wiekową tradycją jedynie członkiniom rodziny królewskiej i samym królom.

Ponieważ po dziś dzień, mimo starań księżny Windsoru, małżonka jego nie otrzymała tytułu królewskiej wysokości, lady Diana nie powinna była składać jej reweransu.

Lady Diana przyznała się do „przestęp-

stwa” oświadczyła, że popełniła je podczas cocktail - party w paryskim Hotelu Meurice i dodała, że chciała uczynić przyjemność księżnie Windsoru.

Hrabina Pembroke oświadczyła, że nie jest to dostateczny powód do łamania etykiety dworskiej i nazajutrz, na polowaniu u kapitana Wallace'a w Labvington Park, obie damy przywitały się nader chłodnie.

Spór dwu wdów po Szaliapie

WIELKI ŚPIEWAK OTRZYMAŁ ROZWÓD ZA ZŁOTÓWKĘ...

Sąd w Los Angeles będzie za dni kilka sądził sprawę dwu b. małżonek słynnego śpiewaka, Fiodora Szaliapina, z którym każda miała z nim większą gromadkę dzieci.

Kością niezgody pomiędzy paniami Szaliapin jest piękna zbytkowna willa w dzielnicy Beverley Hill w Hollywoodzie. Willa ta wraz z umeblowaniem przedstawia wartość około pół miliona zł. i obie „wdowy” roszczą do niej pretensje.

Pierwsza żona Szaliapina nazywała się za panięskich czasów Yolla Ignatiewa, była tanerką w balecie moskiewskim i wzięła ślub

Radio na dziś

Piątek, 16 grudnia

14.50 Program na dzień następny; 14.55 Sprawy gospodarcze; 15 „Hokus, pokus dominicana” audycja dla młodzieży w oprac. Jerzego Gerzabka; 15.20 Poradnik sportowy; 15.30 Muzyka obiadowa w wyk. orkiestry rozgłośni wileńskiej pod dyr. Wł. Szczepańskiego; 16 Dziennik popołudniowy; 16.05 Władomości gospodarcze z Warszawy; 16.20 Rozmowa z chorymi; 16.35 Piosni w wyk. Larisy Martinson, akomp. prof. Ludwik Urstein; 17.05 Pogawianka; 17.20 Recital klarinetowy Józefa Madojki, przy for. Władysław Kaczkowski; 17.45 Dokład jechał w świetle w oprac. Bol. Pagowskiego; 17.50 Lektura sportowa: Fragment z powieści Jana Wiktora „Orka na ugorze” czyta Alfred Woycieki; 18 „Piękno melodii klasycznej”, reportaż muzyczny w opracowaniu dr Włodz. Poźniaka; 18.30 Teatr wyobraźni; 19 Koncert rozrywkowy. Wykonawcy: orkiestra rozgłośni lwowskiej pod dyr. Tad. Seredyńskiego, Karol Gross (tenor) i Henryk Sienkiewicz (skrz.); 20 Koncert w wyk. Ork. Filharm. Warsz. i Chóru Lipskiego Gewandhausu (150 osób), dyr. Abendroth; w przerwie dziennik wieczorny, wiadomości meteorologiczne i sportowe, nasz program na jutro; 22.30 „Opowiadanie przyjaciele” nowela Jana Miernowskiego; 22.55 Lokalne informacje; 23—23.05 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego, komunikat meteorologiczny.

STACJE ZAGRANICZNE

JEROZOLIMA (12.15) 12.00 Sygn. czasu, dzien. połudn. (po hebrajsku). 12.40 Program arabski. 13.20 Dziennik połudn. (po angielsku). 13.30 Sygnal czasu. 16 Sygnal czasu, komunikaty, kącik młodzieży angielskiej. 16.45—18.30 Program arabski. 18.30 Program hebrajski, recytacje biblijne w wykonaniu Efraima Goldsteina (wyjątki z księgi Berekiszit i z księgi Amosa). 18.30 Recital skrzypcowy Józefa Cigattiego. W programie muzyka Havela i Skriabina (płyty); 19 Komunikat meteor., dziennik wieczorny (po hebrajsku). 19.15 Koncert londyńskiej orkiestry filharmonicznej, w programie utwory Rossiniego, Beethovena, Haendla, Dworzaka, Borodina. 20.15 Kom. meteor., dziennik wieczorny (po angielsku). 20.30 „Wspomnienia lekarza” — pogadanka dra T. Knaana. 20.45 Piosni żeglarskie w wykonaniu barytona Dawiona i chóru męskiego (płyty). 21 Koniec programu.

18 BRUKSELA FLAM.: Solo na harmonii. BUDAPEST: Muzyka cygańska. DROITWICH: Muzyka lekka. LONDYN REG.: Aud. dla dzieci. RADIO PARYS: 18.05 Muzyka kameralna. RYGA: 18.40 Koncert ork. detej.

19 BRUKSELA FLAM.: Muzyka jazzowa. 19.30 Koncert chóru dziecięcego. LATHI: 19.05 Koncert symfoniczny. RYGA: 19 Utwory Schuberta. BUDAPEST: 19.30 Tr. z Opery. LONDYN REG.: Koncert ork. detej. SZTOKHOLM 19.50 „Alexander Rag-Time Band” — melodie Irvinga Berlin.

20 DROITWICH: Swing Music z Ameryki. BRUKSELA FLAM.: Muzyka lekka. KOPENHAGA: Koncert. BLANÁ: Koncert. RADIO PARYS: Koncert orkiestrowy. WIEŻA EIFFLA: Muzyka kameralna. MONTE CENERI: Koncert muzyki francuskiej. TALLIN: 20.25 Estońska muzyka lekka. LONDYN REG.: 20.20 Music-Hall. MEDIOLAN: Muzyka rozrywkowa. LUKSEMBURG: 20.40 Koncert kwintetu piosenkarzy.

21 BRUKSELA FLAM.: Koncert ork. symfonicznej. FLORENJA: Operetka. DROITWICH: Stuchowski, 21.00 Balety i madrygaly Morley'a. LONDYN REG.: 21 Koncert symf. z Queen's Hall. 21.45 „Koronkowa chusteczka królowej” — operetka J. Sirnusa. MEDIOLAN: 21 Koncert symfoniczny. WIEŻA EIFFLA: Muzyka humorystyczna. RYGA: Komedie, 21.40 Piosenki i muzyka. LUBLANA: 21.10 Muzyka kameralna. TALLIN: Koncert chopinowski. RADIO PARYS: 21.15 Recital skrzypcowy Hen. Szerynga. LILLE: 21.30 „Złoty kogucik” — opera Rimski-Korsakowa. LYON: Koncert muzyki rozrywkowej. PARYS PTT.: Koncert muzyki symfonicznej.

22 MONTE CENERI: Muzyka taneczna. OSLO: 22.15 Koncert rozrywkowy SILVERSTUM II: 22.40 Muzyka rozrywkowa. STRASBURG: 22.45 „La Poule noire” — operetka Sauterha's. DROITWICH: Koncert muzyki bry-

ze śpiewakiem w Moskwie w roku 1898.

Żyła z mężem nader szczęśliwie i miała z nim aż dziewięcioro dzieci (najstarszy syn Boris ma obecnie lat 38).

Szaliapin w czasie wielkiej wojny porzucił całą rodzinę i zamieszkał z Marią Petzold, z którą również miał kilkoro dzieci.

W roku 1927 kiedy Szaliapin przebywał na emigracji, postanowił „uporządkować” sprawy małżeńskie. Zwrócił się wówczas do władz sowieckich, by dano mu rozwód z pierwszą żoną, poślubioną w Moskwie.

Ponieważ w Sowietach ślub jest jedynie kontraktem cywilnym i może być na każde żądanie natychmiast rozwiązany, więc Szaliapinowi przysłano dokument rozwodowy, kładąc mu jedynie zapłacić sumę, równającą się złotówce. Szaliapin wziął wówczas ślub z Marią Petzold.

Po śmierci wielkiego śpiewaka pierwsza żona zakwestionowała ważność rozwodu i zgłosiła pretensje do willi.

Proces będzie obfitował w skomplikowane momenty prawnicze, to też obie panie Szaliapinowe zaangażowały najlepszych adwokatów amerykańskich.

ROLF NURNBERG

Lindbergh, Hauptmann i Ameryka

Autor: znowy przeł. a Fryderyk B. Birmoway

90)

Obrona nie zbyt dobrze wywiązała się ze swego zadania, bowiem następnego dnia przed stawia znowu trzech świadków, nad którymi nawet pies by się zlitował i którzy nie zrobili żadnego wrażenia na przysięgłych. Wilentz zadowolony był tym, że zbliżenie zeznania tych trzech w przesłuchaniu za pomocą pytań krzyżowych i pozostał całkiem spokojny, zdawało się, iż ma jeszcze w rezerwie inne niespodzianki. Pomiedzy innymi zjawili się także i Strepone, który również miał rzekomo widzieć Fischę z paczką. Wilentz wykazał, że ten świadek był pięć razy w domu dla obłąkanych, ostatni raz jak Strepone przyznał, nie dawno przed rozprawą:

„Ale tym razem nie odprowadzono mnie tam“ krzychał świadek zdenerwowany, „tym razem sam poszedłem.“ — Wilentz zapytał: „Czy teraz nie jest pan umyślowo chory?“ — Reilly zerwał się z miejsca: „W takim razie nie byłby przecież tutaj!“ — Wilentz odparł całkiem sucho: „Nie można wiedzieć!“

Równia bazwartościowe jak zeznanie pana Strepone, okazało się zeznanie niejakiego pana Main, który miał widzieć u Fischę banknoty, Wilentz zapytał: „Czy to były te znane banknoty w złocie ze żółtymi paskami?“ — „Tak jest, zrozumiałe, mogę na to przysiąc.“ — „No, to w porządku. O tym przecież wszyscy wiedzą, że wśród banknotów okupowych znajdowały się tylko takie, które zaopatrzone były w zielone paski!“

Pomiedzy tymi absurdalnymi postaciami zjawili się przynajmniej jeden poważniejszy osobnik: Dr. Erasmus Hudson, specjalista dla odcisków palców, który stanowczo twierdził, że na drabinie, znalezionej pod domem Lindbergha była tylko jedna dziura z gwoździ, w czasie kiedy ją widział po porwaniu. Ale Wilentz przedłożył odbitki i zaprzysiężone zeznanie posterunkowych, które mówiły o czterech dziurach z gwoździ.

Kiedy pewien blecharz, Gustaw Miller, który był raz na strychu Hauptmanna, zaprzysiężił grzmiącym głosem, że tam nie brak było żadnej deski, musiał przyznać w ogniu krzyżowych pytań, że nie chodził po całej rupieciarni. Wilentzowi udało się wyciągnąć od niego wyznanie, że naprawiana przez niego dziura w dachu, była oddalona o półtora metra od deski, na której według zapodań Hauptmanna miało się znajdować pudło na buty. W jaki sposób mogło więc to pudło przemoknąć?

Tak więc świadkowie oskarżenia stawali się często niechętno świadkami obrony i nawet Gerda Henkel, przyjaciółka Hauptmanna, powiedziała o Fischu to tylko, że pożyczł sobie często pieniądze. — Hm, dlaczegoż — to musieli sobie zadać pytanie przysięgli, skoro mieli tyle pieniędzy, a mianowicie pieniędzy okupowych.

Także i następnego dnia nie było temu koń-

ca. Jeszcze raz Dr. Hudson, a potem fachowiec drzewny, występujący w imieniu obrony, Bishop, stary przyjaciel Reilly'ego. Orzekł on, że wywody Köhlera były fałszywe, drzewa nie zgadzają się. Jednak nie potrafił on tak przekonać jak jego wielki kolega.

Reilly miał w dalszym ciągu pecha. Helnz Uhlig, towarzysz podróży Fischę, rudowłosy obywatel Lipska, nie zmierzał wcale zeznać, tego, co Reilly chciał od niego usłyszeć: mianowicie, że Fisch rozrzucił pieniądze dookoła i zaprosił go tę podróż do Niemiec i tym podobne rzeczy.

Kiedy tak Uhlig w dalszym ciągu zaprzeczał tym faktom, krzyknął nagle Reilly: „Pan jest przecież przekornym świadkiem!“ Do tego świadka który był jakby stworzony dla prokuratury, nie skierował już Wilentz żadnego pytania więcej.

Obrona zaczęła już rezygnować, zbyt wiele krzywoprzysięstw wisiało w powietrzu, nie można już tego było przeciągać; kiedy 8-go lutego, pewien cieśla Ewald Mielke, uczciwy robotnik, również wyraził wątpliwość, uważając że łąta z drabiny odpowiada łącie ze strychu — wstał Reilly punktualnie o godzinie 12-tej z wielką pompą i oznajmił: „Obrona dziękuje“

Wilentz przeszedł do kontrataku: Wykazał za pomocą swych świadków alibi świadków obrony, którzy rzekomo mieli widzieć Fischę na cmentarzu św. Raymonda i. t. d. Urzędnicy rządowi zaprzysięgli, odnośnie do zeznania dra Hudsona, że łąta drabiny wykazywała zawsze cztery dziury, jeden ze świadków, niejaki Singer, zaprzysiężił, że kupił sobie radio dopiero 6-go marca 1932 i że Kiss słuchał u niego radia po raz pierwszy 10-go marca.

Wilentz zapowiedział, że dla przykładu wytoczy przeciw jednemu przynajmniej z tych świadków obrony, postępowanie o krzywoprzysięstwo. Początkowo zrezygnował z takiego odwetu, lecz twierdził ze słusnością, że przy sięga pozbawiona będzie wszelkiego znaczenia jeśli ci wszyscy świadkowie obrony wyjdą z tego wolni. A wreszcie kazał Wilentz zeznać przybyłej z Niemiec Hannie Fisch, że jej brat zmarł w największej nędzy. Zrezygnował już z innych świadków z Lipska i przedstawił wielu amerykańskich obywateli, którzy jako świadkowie zaświadczyli alibi i nędzę Fischę.

III.

W 29-tym dniu rozprawy jeszcze raz przemawiał Köhler. Powtórzył w stanowczy sposób iż pozostaje przy owych poprzednich stwierdzeniach stanu rzeczy, zbliżone do wszystkiego co mówił Bishop, co twierdził Hudson. Badał drzewo za pomocą mikrometru, badał tysięczne części milimetra.

A potem rozpoczęła się w tym 29 dniu rozprawy rehabilitacja zmarłej Violet Sharpe.

Zjawili się wszyscy znajomi, Ernest Miller i jego przyjaciele, Johnson i panna Minner, którzy wówczas pojechali do Orangenburgu i którzy powtórzyli po raz wtóry tę historię, tę smutną historię o śmierci Violet Sharpe.

Kiedy ta trójka odeszła, zawołał Wilentz głośno przez całą salę: „Pani Dwight W. Morrow“ i wśród widzów podniosła się starsza kobieta, drobnymi krokami zbliżyła się ku miejscu przeznaczonemu dla świadków, żona senatora i ambasadora i wielkiego finansisty. Zeznała ona że Violet Sharpe podała jej i jej córce Elisabeth, wieczorem 1-go marca między 7-mą a 8 godz. kolację w jadalni, że ta Violet Sharpe, druga służebna, jak ją nazywała wróciła do domu kilka minut po jedenastej dużo przed dwunastą. Zeznanie senatorowej było krótkie, lecz jasne i oczyszczające Violet Sharpe, osłabiło ono wszystkie twierdzenia ostatniego tygodnia. Zaledwie tylko senatorowa opuściła podium, wstał ponownie Wilentz: „Stan dziękuje!“

Anna Lindbergh-Morrow, córka senatorowej zapoczątkowała przesłuchanie świadków, matka zakończyła je. O godz. 2 min. 28. w 29-tym dniu rozprawy, w sobotę 9-go lutego, oświadczyła prokuratura, iż nie ma już żadnych nowych dowodów do przedstawienia. Przez dwie minuty konferował Reilly z innymi obrońcami i o godz. 2.30 po południu zrezygnowała także i obrona z nowych świadków.

Znowu postawił adwokat Rosencrans wniosek o umorzenie postępowania i znowu sędzia Trenchard wniosek odrzucił. W ciągu 29 dni rozprawy przesłuchano 141 świadków, 90 świadków prokuratury, 51 obrony. Jeśli idzie o środki dowodowe, jak listy, fotografie drabiny, rysunki, przyrządy, tablice, przedłożyła prokuratura 308 okazów, obrona 73. Jedna tylko niedziela dzieliła Hauptmanna od wyroku, od mowy obrony i prokuratury. 10-ty luty był ostatnią niedzielą w czasie trwania procesu, ponownie napływały więc masy ciekawych, w liczbie 8.000 którzy oglądali meble sali sądowej

Do punktu kulminacyjnego tego oglupiania doprowadził jeden mężczyzna, który kupił sobie w sklepie z pamiątkami jedną z tych specjalnie zrobionych niesmacznych małych drabin i który zapytał: „Czy pan Hauptmann fabrykuje także te małe drabinki?“

Tej niedzieli wolno było Hauptmannowi jeszcze raz ujrzeć swego syna. Jak zwykle spokojny i opanowany, przywitał się z dzieckiem i bawił się z nim „hopp, hopp, jedzie, jedzie chłop“ i nikt nie mógł po nim poznać, co się w tym człowieku dzieje, w tym człowieku, który oczekiwał wolności, lub śmierci i który nie wiedział jak w przyszłym tygodniu rozstrzygnie się jego los.

(c. d. n.)

PROSZĘ POSŁUCHAĆ WYROKU!

Akwarium w mieszkaniu hafciarki

„Powiedziały jaskółki, że nie dobre spółki“ — powiada przystowie. Aktualność i mądrość w nim zawarta wystąpiła bardzo wyraźnie w pewnym procesie mieszkaniowym, z którego piszemy sprawozdanie.

Rzymianie podobno wymyślili instytucję namu lokali, nie byli jednak na tyle sprytni, aby zaopatrzyć ją w — ochronę lokatorów.

Hafciarka Irena D. posiadaczka pokoju z kuchnią w oficynie wielkiej czynszowej kamienicy, podnając swoją kuchenkę koleżance w zawodzie Stanisławie H. Koleżanki zrazu żyły ze sobą w idealnej zgodzie. Ale „cherchez l'homme!“ Pewnej niedzieli w czasie spaceru na planach miejskich, nasze współnajemczynie poznały Hieronima P., ognistego plutonowego straży pożarnej (w cywilu bednarza) i — obie zapalały do niego gorącym afektem. Irena D. posiadając pewne powody do przypuszczenia, że jej koleżanka napotkała na żywszy oddźwięk w sercu strażaka, starała się odłączyć wszelakimi sposobami „uprzyjemnić“ Stanisławie H. pobyt w wspólnym mieszkaniu.

Jak obet. te wynikało z przewodu w sądzie grodzkim dla spraw cywilnych, Irena D. była rozmówczą w złotych rybkach i trzymała liczny ich poczet w pięknym akwarium, stojącym na oknie. Gdy wracała z pracy, wówczas oczami zmęczonymi ślęceniem nad haftami wpatrywała się w swoje ulubione pomarańczowozielone stworzonka, które przepływały za szybą akwarium wśród kępy zieloności, merdając z wdzięczności ogonkami za przyniesiony im przez robotnicę pokarm.

Pewnego południa przyszło do szczególnie ostrego zatargu między koleżankami, którego utajone źródło tkwiło w zazdrości o przychylność bednarza. Irena D. wśród ostrej wymiany słów pokazała Stanisławie H. drzwi mieszkania...

Gdy wieczorem Irena D. weszła do mieszkania i skierowała pierwsze kroki ku ukochanym rybkom, zachwiała się z przerażenia: akwarium przedstawiało się jako zbiór odłamków szkła; wśród nich wałały się niewinne ciałka złotych rybek, których oczka były przymknięte na zawsze...

— To ta wiedźma Staszka zamordowała mi rybki! — zawołała Irena.

W procesie eksmisyjnym wytoczonym z tego powodu sublokatorce rozważało się tedy kwestię, czy tego rodzaju czyn, popełniony przez podnajemcę, kwalifikuje się jako wymagana przez ustawę ważna przyczyna do natychmiastowego rozwiązania najmu.

Podczas gdy pełnomocnik pozwanej Stanisławy H. reprezentował stanowisko, że zniszczenie akwarium stanowi zbyt błahe wydarzenie, aby za nie pozbawiać robotnicę mieszkania, zastępcą przywołanej Ireny D. nie szczędził ciemnych barw dla oceny wypadku. Podnosił on, że pozwana podnajemczyni dopuściła się nawet karalnego, złośliwego uszkodzenia cudzej własności z art. 263 KK.

Sąd orzekając eksmisję przy równoczesnym nadaniu wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności, przytoczył w uzasadnieniu, iż postępek pozwanej połączony z dręczeniem pięknych, złotych rybek, stanowi rozmyślnie pogwałcenie uczuć głównego lokatora, do którego nielicznych przyjemności należał afekt dla tych zwierzątek, że mściwie zniszczenie cudzej własności w tych warunkach uznaje sąd za objaw brutalnego charakteru i mocno nieprzyzwyczajone zachowanie się, którego nawet jednorazowy objaw wystarcza po myśli art. 11 L. 2 lit c ustawy o ochronie lokatorów do przyjęcia ważnej przyczyny do eksmisji.

QUID IURIS?

WALKA Z PLAGĄ NA DALEKIEJ POŁNOCY

Dziedzicni wrogowie Lapończyków

Stada wilków

— W pobliżu Wilhelminy spostrzeżono w ciągu ostatnich dni trzy wielkie stada wilków. Osiem tych zwierząt wpadło do stajni w Tjokkole; a dalej na północ widziano stado, złożone z dwunastu wilków. W okolicach Verdo zwierzęta wyrządziły wielkie szkody w stadach, należących do norweskich Lapończyków. Lapończykowi Tomaszowi Skott wilki zagryzły 50 renów z jego stad. Na stada jego napadło 13 wilków.

Wyścig na nartach

Taka wzmianka pojawiła się w „Aftonbladet“. Zaś dziennik „Nyadaglight Allehanda“ po dał wymianę depesz z uczonym ze Sztokholmu, który twierdził, że to jest niemożliwe, aby na północy kraju występowały wilki w tak wielkich ilościach. Lapończycy byli rozgoryczeni na rząd i naukę, gdyż nie chciał on przyjąć do wiadomości, iż w północnej Szwecji są jeszcze wilki i niedźwiedzie. Ja sam mówiłem z wieloma ludźmi tu na północy i prosiłem Lapończyków i wieśniaków, aby mi opowiadali o wilkach i szkodach, które one wyrządziły. Sam widziałem liczne ślady wilków, i byłem przy tym, jak te zwierzęta porwały nam w nocy dwa wielkie reny ze stada. Wilki są bardzo tchórzliwe i schodzą ludziom z drogi, dopóki na pastwisku są reny. Bardzo trudno jest ze śladów stwierdzić wielkość stada, gdyż chodzą one zwykłe „gęsiego“; każde zwierzę stąpa po śladach swego poprzednika. Jeżeli wilki znajdują ślady nart lub wydeptane ścieżki, chodzą po nich. Lapończycy przez całe dni jadą śladami wilka, i nie zaprzestają pościgu, póki nie zabiją zwierzęcia. Gdy Lapończyk ujrzy zdaleka zwierzę, pędzi jak na skrzydłach — na miękkim śniegu, na nartach posuwa się naprzód szybciej, niż wilk — i kijem narciarskim rozbija mu kręgosłup.

Poniżej podaję jedną z wielu wilczych historii Lapończyków, które sobie wieczorem opowiadają przy ognisku w chatkach. Było to w chacie, leżącej daleko na północy, w pobliżu Björk. W okresie długich nocy, gdy o godzinie trzeciej po południu już jest ciemno, i jest się szczęśliwym, że się napotkało chatę, siedzia-

łem z Lapończykiem obok płonącego ogniska. Przez górny otwór widać było wygwieżdżone niebo, cicho szumiała woda na kawę. Prosiłem serdecznie starego Lapończyka, Mikołaja, aby opowiedział mi coś o swych dawnych przygodach. Spojrzał na mnie krótko swymi małymi oczkami, o zaczerwienionych powiekach, a po tym w zamyśleniu napchał swą fajkę.

Pięć wilków i 400 renów

— Tak, wilki są dziedzicznym wrogiem Lapończyka — rozpoczął Mikołaj. — Chcę ci tylko opowiedzieć co wszystko te zwierzęta potrafią zrobić... Widziałem kiedyś pięć wilków, które spowodowały śmierć czterystu renów. Było to na początku listopada. Spędziłem reny razem z moim przyjacielem Peer Renfjäll. Zeszliśmy ze zwierzętami z hal; powłoka lodowa pokryła stoki i reny nie mogły się nawet dostać do mchu. Wiesz sam, jak trudno jest utrzymać razem godne stada. Część stada oddzieliła się i wróciła na hale. Większość tych zwierząt należała do Peera. On, ja i jeszcze jeden Lapończyk, imieniem Lars, udaliśmy się za zwierzętami, aby spędzić je z powrotem w dół. Wiedzieliśmy, że na halach zagłoda się lub padną ofiarą wilków. Była to ciężka praca. Bez psów byłaby w ogóle niemożliwa. Pod wieczór udało się nam spędzić stado, liczące 400 renów. Na jedno miejsce. Była to skała, opadająca z trzech stron stromo w dół, a z czwartej strony myśmy byli. Zamierzaliśmy zostawić tu zwierzęta przez noc, a następnego dnia znów spędzić je w lasy. W czasie, gdy stałem na warcie, zauważyłem, iż zbliża się burza śnieżna. Było zimno i zorza północna jaśniała.

W śmiertelnym strachu

Peer i Lars odpoczywali w chacie, nieco dalej przy wejściu w dolinę. Postanowiłem zejść w dół, aby ostrzec ich przed burzą. Należało spędzić stado w jakieś osłonięte miejsce. Psy zostawiłem przy stadzie, aby pilnowały zwierząt podczas mej nieobecności. Gdy przybyłem do chaty, ugotowaliśmy sobie kawę, a po tym razem pojechaliśmy na górę. Zbliżaliśmy się już do stada, gdy napotkaliśmy psy, pędzące w naszą stronę; drżały, piszczały i wyły. Pełni życzliwych przeczuć wdrapaliśmy się na gó-

A. MORTIMER

MIŁOŚĆ I ŚMIERĆ

Za czasów, gdy stawałem pierwsze kroki w Scotland Yardzie — zaczął swą opowieść nadinspektor londyńskiej policji Mankind — wysłano mnie do hrabstwa Yorkshire z poufną misją. Cieszący się ogólną sympatią właścicieli dóbr Oskar Steynless stał się od pewnego czasu ofiarą straszliwego szantażu. Nie było dnia, by nie odebrał anonimowych listów, czy telefonów wróżących mu rychłą i niechybną śmierć.

O opiekę władz zwrócił się nie on, lecz doprowadzona do rozpaczycy jego żona.

Miałem więc na miejscu przeprowadzić serię rozmów, przejrzeć zbrodniczą korespondencję i zdemaskować przestępcę.

Pan Steynless, któremu na myśl, iż zostanie uwolniony od dręczącej zmory, radowało się serce, przyjechał po mnie na stację. Auto jego, ostatni model typu wyścigowego, było czteroosobowe. Prowadził sam, posadziwszy mnie obok siebie.

Po drodze, w sympatycznej formie, wyraził mi, jak dalece był rad mnie widzieć, aczkolwiek obawiał się, iż trudziłem się z powodu błahostki, bo cała sprawa mogła się okazać tylko makabrycznym żartem.

— W każdym razie przywróci nam pan równowagę duchową, a to jedno już zapewni panu gorącą naszą wdzięczność — powtórzył kilkakrotnie.

Steynless sprawiał wyjątkowo miłe wrażenie. Przystojny, elegancki i wysportowany — był uprzejmy i rozmowny, a szczerść była z każdego jego słowa.

Pogoda była prześliczna. Wiosna przechodziła w lato. Pędziliśmy malowniczą falistą okolicą wśród wzorowo uprawnych pól i wspinających pastwisk. Maszyna, kierowana pewną ręką, jak wiatr śmigająca z góry na dół i z dołu pod górę.

Ani się spostrzegłem, jak znaleźliśmy się na miejscu.

Posiadłość składała się z pałacu, otoczonego pięknym parkiem i dużego folwarku — Wszystko dookoła tchnęło dobrobytem, ładem i poczuciem piękna.

Do niedawna życie właściciela w otoczeniu żony i córki płynęło tutaj w nieznanym szczęściu i spokoju.

Panie wyszły na ganek na nasze powitanie. Uderzyła mnie od razu atmosfera głębokiej miłości i czułości, łącząca te trzy osoby. Chryste-

KRAKÓW DO POŁUDNIA

Wstrząsające samobójstwo krakowianki na ul. Karmelickiej

We wczesnych godzinach rannych, ul. Karmelicka w Krakowie, była widownią wstrząsającego samobójstwa młodej krakowianki.

Było to około godz. 5-ej rano, kiedy nieliczni przechodnie usłyszeli przeraźliwy krzyk, któremu wtórował głuchy łoskot ciała upadającego na bruk uliczny. Na chodniku obok domu

pod L. 56, leżała młoda kobieta w bieleńcu, dając słabe oznaki życia.

Na miejsce wypadku wezwano natychmiast karetę Pogotowia Ratunkowego. Przybyły na miejsce lekarz stwierdził jednak, że wszelka pomoc jest już spóźniona. Denatka zmarła na skutek ciężkich ran na głowie oraz

szeregu kontuzji na całym ciele, spowodowanych skokiem z III-go piętra. Zwłoki pozostawiono na miejscu, do czasu przybycia komisji sądowo-lekarskiej.

Jak niebawem stwierdzono, zmarłą była 34-letnia Hanna Grösslerowa, żona optyka z ul. Grodzkiej, zamieszkała przy ul. Karmelickiej 56.

Echa tragedii lekarza krakowskiego

Dr Herman był twórcą nowych metod leczniczych. -- Po przeniesieniu się do Warszawy -- wpadł w depresję, która spowodowała samobójstwo

Donosiliśmy o samobójstwie lekarza krakowskiego dr Bolesława Hermana, zam. ostatnio w Warszawie, dokąd przeprowadził się zaledwie przed paru miesiącami.

W Krakowie dr Herman znany był w kołach krakowskich jako ginekolog. Był on autorem nowych metod leczniczych, które zamierzał przedstawić na najbliższym kongresie we Francji. Przez dłuższy czas pracował jako lekarz w Ubezpieczalni w Kocmyrzowie, gdzie mieszkał we własnym domu i miał doskonale urządzone gabinet.

W Krakowie utrzymywał szerokie kontakty towarzyskie. Posiadał też zdolności literackie, o czym świadczy sztuka którą napisał i złożył dyrekcji Teatru Miejskiego w Krakowie. Sztuka ta przedstawia tragiczne dzieje uwiedzionej dziewczyny. Nie wystawio no jej prawdopodobnie ze względu na drażliwą treść.

Od chwili przeprowadzenia się do Warszawy szczęście odwróciło się od lekarza, które mu dotychczas wiodło się doskonale. Coraz częściej uskarżał się na konkurencję a ostatnio dwie sprawy z pacjentkami, które po zakończonych operacjach zmarły, pogrążyły leka

rza ostatecznie w depresję. Wystrzałem z rewolweru dr Herman odebrał sobie życie, pozostawiając list do policji, który obecnie znajduje się w rękach sędziego śledczego w Warszawie.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę rano w Warszawie. Tragedia dr Hermana wywołała w krakowskich kołach lekarskich duże poruszenie.

Jak przewieziono zwłoki pacjentki z gabinetu lekarskiego?

Samobójstwo śp. dr. Bolesława Hermana spełnione w niezwyklej okolicznościach wywołało w świecie lekarskim w Warszawie bardzo duże wrażenie.

Mimo zgonu lekarza policja śledcza nadal prowadzi dochodzenia w celu ustalenia w jaki sposób przewieziono zwłoki zmarłej pod narkozą w gabinecie lekarza przy ul. Koszykowej 10 pacjentki śp. Marii Rudnickiej.

Pod zarzutem pomagania lekarzowi w przewiezieniu zwłok zatrzymano wczoraj dwie osoby. Osadzono je w areszcie śledczym.

Sprawa porzucenia zwłok nie została jednak dotychczas wyjaśniona. Niewątpliwie w usunięciu zmarłej z mieszkania musiał ktoś lekarzowi pomagać.

Pacjentka zmarła — jak można przypuszczać — około godz. 3 pop. zwłoki zaś jej wywieziono różnym wieczorem jednak jeszcze przed zamknięciem bramy.

Portier, który krótkimi tylko przerwami stale przebywał w hallu kamienicy, twierdzi, iż nie zauważył nic podejrzanego.

Zwłoki przewieziono na Wolę według wszelkiego prawdopodobieństwa samochodem prywatnym. Dr. Herman własnego auta nie posiadał musiał je więc od kogoś pożyczyć lub wynająć.

W Zakładzie Medycyny Sądowej przy ul. Ozki dokonano wczoraj popołudniu sekcji zwłok tragicznie zmarłej pacjentki dr. Hermana

Wyniki autopsji będą zakomunikowane prokuratorowi w najbliższych godzinach. Nie ulega wątpliwości, iż sekcja potwierdzi uprzednie przypuszczenie i ustali że śp. Rudnicka zmarła na udar serca podczas operacji wskutek zbyt silnej dawki środka usypiającego.

Zjazd hotelarzy w Krakowie

18 lutego 1939 r. odbędzie się w Krakowie walne zgromadzenie członków naczelnej organizacji polskiego przemysłu hotelowego. Do końca zjazdu odbędzie się 19 lutego w Zakopanem w ostatnim dniu Międzynarodowych Zawodów Narciarskich.

Kwiaciarka oskarżona o kradzież 150 chryzantem

Przed wydziałem odwoławczym sądu okręgowego odbyła się rozprawa przeciw handlarce kwiatami Zofii Mazurowej, oskarżonej o to, że w listopadzie ub. roku zjawiała się w ogrodzie M. Lelity we Woli Justowskiej i bez zezwolenia obcięła około 150 chryzantem. Na stepnie zabrała je bez zapłaty i sprzedała na targu za 10 zł. Za ten czyn sąd grodzki skazał oskarżoną na 1 miesiąc aresztu.

W toku ponownego przewodu sądowego przesłuchano kilku nowych świadków na okoliczność że Mazurowa, jako stała odbiorczyni kwiatów p. Lelity, miała wówczas pieniądze na towar. Na podstawie tych zeznań, sędzia dr Frey uniewinnił oskarżoną od zarzucanego jej przestępstwa.

Straż pożarna interweniuje...

Dwukrotnie interweniuowała dziś rano krakowska straż pożarna. Na ul. Włóczków w jatkach wybuchł ogień w kramie jarzyn Pawłowskiej. Od pozostawionej świecy zapaliła

Samochód krakowski w płomieniach na szosie pod Oświęcimiem

Na szosie w Grojcu pod Oświęcimiem wydarzył się nocy wczorajszej niesamowity wypadek. Samochód ciężarowy, wiozący z Krakowa do Bielska szmaty i odpadki wełniane, stanął nagle w płomieniach, okrywając krwawą luną cały horyzont.

Luźność Grojca zaniepokojona tym widokiem, wyległa na ulicę a mieszkańcy naj-

bliższej położonych domostw, pośpieszyły na ratunek. Ogień rychło ugaszono, przy czym właściciel wozu, Józef Kranz z Krakowa doznał dotkliwych poparzeń rąk. Jak się okazało, ogień wzniesił przez nieuwagę jeden z robotników, który porzucił na samochodzie niedopałek od papierosa. Po ugaszeniu ognia samochód ruszył w dalszą drogę.

Dzień tragicznych wypadków w Krakowie

Dzień dzisiejszy rozpoczął się pod znakiem tragicznych wypadków w Krakowie. Obok strasznego samobójstwa młodej kobiety, o którym piszemy powyżej, zanotowano dziś rano jeszcze dalsze dwa tragiczne wypadki w naszym mieście.

I tak na Rynku podgórskim przejeżdżający motocykl potrafił dwóch przechodniów. Ofiarą wypadku padli 42-letni Tomasz Pyka i 49-letni Tomasz Zębał, obaj rolnicy z Cha-

bówki.

Lekarz stwierdził u Pyki obrażenia głowy i wstrząs mózgu, zaś u Zębała złamanie podudzia.

Drugi wypadek miał miejsce w urzędzie pocztowym na dworcu kolejowym. Tutaj znów jeden z urzędników został przygnieciony przez windę, tak nieszczęśliwie, że doznał licznych obrażeń. W stanie nieprzytomnym przewieziono go do szpitala.

się słoma. Ogień po krótkiej akcji ugaszono.

W drugim wypadku straż wyjeżdżała na Plac WW. Świętych, gdzie poślizgnął się koń i upadł na jezdnię, unieruchamiając komunikację na dłuższą chwilę.

10 państw zgłosiło dotychczas udział w 12-tych Igrzyskach Olimpijskich, a mianowicie: Anglia, Dania, Norwegia, Włochy, Rumunia, Szwajcaria, Jugosławia, Belgia, Costarica i Szwecja.

WIADOMOSCI SPORTOWE

Mecz Polska — Francja będzie transmitowany

Dość niespodzianie piłkarze polscy rozpoczną sezon 1939 — spotkaniem z reprezentacją Francji, o czym już donosiliśmy. Sprawa tego, pierwszego w historii piłkarstwa polskiego — meczu z Francją została załatwiona w przeciągu kilku tygodni. Do tego szybkiego tempa załatwienia sprawy przystosowało się Polskie Radio i już zostało zdecydowane, że pierwszy mecz Polska—Francja, który jak wiadomo — rozegrany zostanie w Paryżu dnia 22 stycznia, będzie transmitowany na Polskę. Godzinną transmisję przeprowadzi znany fachowiec piłkarski i jednocześnie sprawozdawca radiowy, red. M. Frank.

Piłkarze z Drezna odwołali przyjazd do Polski

W dniu 26 bm. odbyć się miał w Wielkich Hajdukach mecz piłkarski pomiędzy Ruchem a niemiecką drużyną Dresdner S. C. Mecz ten miał mieć charakter rewanżowy. Wczoraj odwołany został przez Niemcy.

50 transmisji z FIS.

Radiofonie europejskie, które transmitować będą z Zakopanego przebieg międzynarod. zawołów narc. FIS, nadsyłają już szczegółowe plany transmisji i audycji, w związku z koniecznością zapewnienia sobie środków transmisji. Razem z Zakopanego zostanie nadane 50 transmisji na następujące kraje: Finlandię, Norwegię, Szwecję, Jugosławię, Niemcy, Czechosłowację Polskę.

Emigranci polscy w amerykańskiej drużynie rugby

Bawiąca obecnie w Europie na tournée pokazowym drużyna rugby, złożona z najlepszych graczy amerykańskich, posiada w swym składzie kilku Polaków — synów emigrantów polskich.

W niedawno rozgranym przez tę drużynę meczu w Paryżu — dzienniki paryskie uznały za najlepszych graczy 3-ch zawodników: Fusia, Stowiak i Mackolusia. Jak się okazuje — prawdziwe nazwisko Fusia brzmi Fuzja.

Z wymienionych trzech, dwaj są pochodzenia polskiego: Fuzja i Stowiak, a prócz nich w drużynie amerykańskiej grają jeszcze dwaj synowie emigrantów polskich — Suszak i Wojtkowski..

Sztandar FIS.

Prezes Międzynarodowej Fed. Narciarskiej, mjr. Oestgard zatwierdził jeden z projektów sztandaru FIS, przedstawiony przez komisję artystyczną polskiego komitetu organizacyjnego zawodów FIS w Zakopanem.

Flaga FIS. będzie barwy białej, w środku na dwóch wąskich równoległych poziomych pasach znajdować się będzie godło Federacji: złoty prostokąt z błękitnymi literami FIS. Flaga Federacji wprowadzona będzie po raz pierwszy na zawodach w Zakopanem.

Ministerstwo komunikacji odszkodało uszkodzoną łódź

Dzięki przychylnemu potraktowaniu wniosku AZS Poznań przez p. min. Ulrycha o odszkodowanie za uszkodzenie w czasie transportu kolejowego łodzi wiosłarskiej (ósemka) — Ministerstwo Komunikacji przyznało AZS, całkowitą kwotę kosztu łodzi w wysokości zł 2800. Kwotę powyższą AZS już odebrał.

Szwedzki Zw. Łyżwiarski utworzył w tych dniach obóz treningowy dla swych zawodników w jeździe szybkiej, pod kierownictwem

Marynowski z wąsikiem à la Adolf Menjou

Znakomity biegacz na łożu boleści.

Jan Marynowski, znakomity długodystansowiec, chory! Kto by się spodziewał, że świetny biegacz Warszawianki, który jeszcze w październiku wygrał mimo niesprzyjających warunków mistrzostwo Polski w maratonie, dwa miesiące później zachoruje tak poważnie, że nawet nie wiadomo, czy będzie mógł wrócić na bieżnię.

TO NIE TEN SAM CZŁOWIEK

Twarz ma wycieńczoną i smutną. Widać, że choroba mocno dała mu się we znaki. W dodatku „człowiek faun“ zapuścił sobie wąsy à la Adolf Menjou, co zmieniło go jeszcze bardziej. Jego towarzysze opowiadają nam, że Marynowski stale gorączkuje i ma prawie 3 — 39 stopni.

— Gdy przyszedł do nas, to jeszcze żwawo chodził, — mówią — Choroba jednak robiła stałe postępy i przykuła go do łóżka. Ma on obecnie niespokojne noce i bardzo cierpi. Zupelnie stracił humor.

Rozmowa ta obudziła Marynowskiego.

— Przebywam już od dwu tygodni w szpitalu — mówi — poza moją gospodynią, u której mieszkam, nikt mnie dotychczas nie odwiedził. To jest smutne. Gdy wygrywałem tytuły mistrzowskie i zdobywałem punkty dla Polski, to wszyscy się mną interesowali, a teraz gdy choroba położyła mnie na obie łopatki to nikt, ale to dosłownie nikt się mną nie interesuje.

— To jest bardzo smutne — wzdycha.

W swoim życiu, a mam już za sobą 27 wiosen, nigdy jeszcze nie chorowałem. Miałem tylko skłonności do lekkich zaziębień. Ostatnio czułem się marnie, nie miałem apetytu do jedzenia. Zastrzyki na apetyt nie pomagały.

Mam wrażenie, że choroba wzięła początek

od słynnej już kąpieli w Hollmenkolen, kiedy wpełniłem mnie do górskiego jeiora. Był wieczór i woda była bardzo zimna. Po takiej kąpieli zaziębić się nie było trudno.

„PRZEKŁĘŁY MNIE DZWONKI ŻREBAKÓW“

Błądziłem potem po lasach Hollmenkolen. W czasie tej synnej przechadzki spotkałem w lesie żrebaki z dzwoneczkami, których bardzo się zlekłem.

Wszystko to razem miało ogromny wpływ na mój marny bieg w meczu z Norwegią. Po powrocie do kraju też źle się czułem, ale nie leczyłem się.

Start w maratonie właściwie mnie tylko dobił. Pogoda była wstrętna, padał prawie przez cały czas deszcz. Jeśli wygrałem, to nie tyle aby zadowolnić własną ambicję, ile chciałem przysporzyć Warszawiance cenne punkty.

Zaniedbywałem siebie i teraz takie są smutne rezultaty. Chodzić prawie nie mogę, lewe kolano spuchło, prawa ręka bardzo mnie boli, mam ją obandażowaną.

ZŁOTY MEDAL CIĄGLE CELEM

Nie przejmuję się jednak tym wszystkim. Najważniejszą rzeczą, że serce jest zdrowe, a ręce i nogi pod dobrą opieką lekarską wyzdrowieją. Myślę przecież poważnie o Olimpiadzie. Za dwa, czy trzy tygodnie opuścę szpital, a potem wyjadę na kurację, poprawię się i po powrocie od razu wezmę się do treningu. W zeszłym roku też w zimie nie trenowałem, a jednak ubiegły sezon zaliczyć muszę do najbardziej udanych.

Chcę zdobyć na Olimpiadzie w Helsinkach złoty medal na 10 km, albo w maratonie. Sama myśl o tym dużo mi dodaje otuchy — kończy swe wynurzenia Marynowski.

SENSACYJNY TURNIEJ HOKEJOWY W KATOWICACH

z udziałem drużyn Kanady i St. Zjednoczonych.

Jak się dowiadujemy, zarząd Śląskiego O. Z. H. L. zamierza zorganizować sensacyjny międzynarodowy turniej hokejowy w dniach 15 i 16 stycznia w Katowicach z udziałem Kanady, Stanów Zjednoczonych, praskiej drużyny LTC. oraz Dębu.

Kwestia zorganizowania tego turnieju wypłynęła w związku z uzyskaniem oficjalnego zezwolenia, jakie wpłynęło dziś we czwartek do OZHL, ze strony ZZ, wyrażającego zgodę na rozegranie meczu z LTC.

Wobec tego, że start Kanadyjczyków jest całkowicie zapewniony, przyjazd Stanów Zjednoczonych obecnie się finaolizuje, a LTC wyraził już zgodę na rozegranie meczu z Dębem w Katowicach (co miało nastąpić 10 bm., a nie doszło do skutku tylko z powodu braku zezwolenia) przyznać trzeba, że powyższy sensacyjny turniej ma wszelkie szanse realizacji i będzie niewątpliwie jednym z najpoważniejszych wydarzeń sportowych w bieżącym sezonie w kraju.

PRZED MECZEM BOKSERSKIM POLSKA-SZWECJA

Zarząd PZB zajmował się ostatnio przygotowaniami do najbliższych międzypaństwowych spotkań bokserskich, a w szczególności do meczu Polska—Szwecja, który odbędzie się w Sztokholmie 15 stycznia.

W meczu tym, który będzie trzecim spotkaniem obu reprezentacji, Polacy wystąpią w składzie:

Rotholc, Koziołek, Czortek, Kowalski, Kolczyński, Pisarski, Szymura i Piłat. Zmiany w tej reprezentacji są jednak możliwe, gdyż PZB badać będzie formę niektórych zawodników w najbliższych meczach, m. in.: Poznań—Berlin itp.

Skład reprezentacji Polski przeciwko Holandii ustalony będzie później.

wielokrotnego mistrza świata Engne Stangena.

Fiński rekordzista świata w oszczepie, Nik-

kanen, uległ nieszczęśliwemu wypadkowi podczas jazdy motocyklowej. Leczy on w szpitalu zranioną rękę.